

Riksdagsprotokoll

19 § Ändringar i minerallagen

Anf. 138 ULLA LÖFGREN (m):

Fru talman! Sedan staten från och med år 1993 inte längre gör anspråk på kronoandel och prospekteringen inte längre är förbehållen bara en part är prospektören av en mineraltillgång favoriserad i lagstiftningen. Det har onekligen lett till ett uppsving för prospekteringen. En mängd utländska prospektörer har funnit det intressant och lönsamt att leta mineraler i Sverige, och en rad nya gruvor har öppnats, vilket givetvis är oerhört positivt. Det har i sin tur tydligt blottat det faktum att markägarens ställning vid mineralprospektering och gruvbrytning är svag. Den nuvarande minerallagstiftningen ger en prospekterare långtgående möjligheter att bedriva undersökningsarbeten på en enskild fastighetsägares mark utan att denna på något vis kan påverka hur arbetet bedrivs. Markägaren har rätt till ersättning för intrång och skada, men inte för att marken brukas. Under perioden från det att en koncession för exploatering av en mineraltillgång beviljats tills gruvbrytning eventuellt påbörjas, en period som kan vara upp till 25 år, begränsas i praktiken markägarens möjlighet att använda sin fastighet utan att ersättning utgår. Vid gruvbrytningen ersätts återigen markägaren för skada, men denne får ingen del i avkastningen från de mineraltillgångar som hittats på dennes mark.

Fru talman! Moderata samlingspartiet har under sin sekellånga historia stått främst i försvaret av äganderätten. Detta försvar motiveras av insikten att äganderätten är en grundförutsättning för människors trygghet, frihet och möjligheter till förkovran. Modern forskning bekräftar också att upprätthållen och skyddad äganderätt är en förutsättning för gott välbefinnande. Vi menar att minerallagen kränker äganderätten, en åsikt som vi delar med den moderata partistämman, som år 2003 fattade ett beslut med den innebörden.

Fru talman! Mot den bakgrunden välkomnar vi att regeringen nu till vissa delar accepterar Minerallagsutredningens förslag till förändringar av minerallagen som stärker den enskildes rätt. Minerallagsutredningen lade dock i sitt betänkande fram förslag som går betydligt längre än propositionen i skyddet av den enskildes rätt. Det är synd att regeringen inte i större utsträckning har beaktat utredningens förslag.

Dessutom lämnar minerallagen ett antal frågor obesvarade, huvudsakligen till följd av direktivens utformning. **Mot den bakgrunden och mot bakgrund av vår principiella inställning till äganderätten till koncessionsmineral är vår uppfattning att ytterligare en utredning snarast måste tillsättas för att avge förslag om hur minerallagstiftningen kan förändras för att ytterligare stärka den enskildes rätt.**

Fru talman! Vi välkomnar alltså i huvudsak regeringens förslag till förändringar i minerallagen men anser att på ett antal områden borde ytterligare förändringar genomföras. Vi tycker att det är fullt rimligt att bergmästaren kommunicerar ansökan om undersökningstillstånd även med markägaren. Vi anser att en sakägare ska få fyra veckor på sig att inkomma med invändningar i stället för tre veckor.

Prospektören ska vara skyldig att ingå avtal med markägaren om denne behöver använda fordonsburen utrustning eller fälla träd.

Vi instämmer i Minerallagsutredningens förslag om att koncessionsinnehavaren ska erlägga en årlig ersättning till fastighetsägaren inom koncessionsområdet från det att koncessionsbeslutet vinner laga kraft till dess att beslut om markanvisning vinner laga kraft.

Den särskilda avgift som koncessionsinnehavaren vid gruvbrytning ska betala till fastighetsägaren och staten kallas mineralersättning. Det tycker vi inte är rätt. Vi anser att den ska kallas jordägaravgäld för att markera återgången till en ordning där markägarens rätt respekteras i högre grad. Vi anser dessutom att hela avgälden ska tillfalla ägaren och ingen del staten.

Fru talman! Några av de frågor som behöver studeras närmare för att stärka äganderätten är: – Kan en ordning skapas där huvudregeln är frivilliga överenskommelser och tvångsmedel undantas?

- Finns det möjlighet att inskränka minerallagens tillämpningsområde till allmän mark?
- Kan markägarens möjligheter att påverka arbetsplanerna stärkas?
- Kan länsstyrelserna ta över funktioner från bergmästaren?
- Bör miljöprovning ske i ett tidigare skede?
- Är nivån på jordägaravgälden eller mineralersättningen rimlig?
- Till vilka fastighetsägare ska ersättningen betalas?
- Är det till alla berörda eller bara till dem som direkt berörs?
- Hur ska ersättningen beräknas?

Ja, det finns ytterligare ett antal frågor som behöver belysas. Slutsatsen är att minerallagen som vi ska fatta beslut om här i dag inte är fullständig. Den är bara ett steg i rätt riktning, vilket också framgår av alla våra reservationer som vi har tillsammans med Folkpartiet och Kristdemokraterna. En fortsättning av minerallagen bör alltså följa.

Därmed yrkar jag bifall till reservation nr 3, och jag står givetvis bakom alla andra reservationer där Moderaterna finns med.

Anf. 139 YVONNE ÅNGSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag tror att vi alla är överens om att gruvbrytning är en viktig näring – den kanske allra viktigaste i Norr- och Västerbotten. Det har vi som bor där kunnat märka bland annat genom att våra regionala tidningar väldigt ofta har artiklar om gruvverksamheten, och dagens talarlista speglar också detta. Halva gänget är från Västerbottens län.

Som Ulla Löfgren sade är regeringens förslag till ny minerallag i många stycken bra, men vi och våra medreservanter från Moderaterna och Kristdemokraterna anser att regeringen i större utsträckning borde ha följt utredningens och vissa av remissinstansernas förslag. **Den viktiga frågan om äganderätten bör till exempel bli föremål för en ny utredning.**

Vi har alltså tillsammans med Moderaterna och Kristdemokraterna reserverat oss på ett antal punkter, och jag står givetvis bakom samtliga gemensamma reservationer, men jag ska bara gå in på ett par av dem. Ulla Löfgren har redan berört många av punkterna i våra reservationer som det inte finns skäl att upprepa.

Historiken finns beskriven i betänkandet, men jag vill ändå nämna en av de förändringar som finns refererade. Riksdagen ställde sig våren 1992 bakom den borgerliga regeringens förslag om att prospektering inte längre skulle äga rum i statlig regi eller med statliga medel. Ett viktigt motiv var att statens roll på det näringspolitiska området skulle vara att skapa generellt goda förutsättningar för företagande, inte att ge särskilt stöd till prospektering. Det var en viktig markering, och vi har under de år som har gått fått ganska ansevärda satsningar från internationellt verksamma gruvföretag.

Just i mina hemtrakter, inte alltför långt från Lycksele, har guldbrytning startat i Svartliden och för någon vecka sedan sköts den första salvan, som det brukar kallas, i Fäbodliden där Lappland Goldminers är verksamma. Häromveckan kunde vi läsa i en regional tidning att bland annat Ingvar Kamprad köper in sig i verksamheten, och han brukar ju satsa på affärer som lyckas. Nu hoppas jag och andra att den brytning som har påbörjats blir lyckosam, vilket skulle ge många hundra arbetstillfällen till bland annat Storuman och Lycksele kommuner plus all kringssysselsättning.

Folkpartiet anser, som jag tidigare nämnt, att mycket i lagförslaget är bra, men vi har tillsammans med Moderaterna och Kristdemokraterna reserverat oss på ett antal punkter. Jag ska bara beröra två av dem.

Reservation 7 handlar om handläggningen av ansökningar. Regeringen föreslår att bergmästaren ska kommunicera med sökanden och med länsstyrelsen men inte med markägaren. Vi är av den bestämda uppfattningen att det är viktigt att bergmästaren har kommunikation med markägaren och eventuella andra sakägare i ett tidigt skede. Kommunikation mellan markägaren och bergmästaren är viktigt både för markägaren och också för tillståndsgivaren som därigenom kan få information som kan vara nödvändig i sammanhanget. Jag yrkar alltså bifall till reservation 7, som innebär att vi vill ha ett tillkännagivande från riksdagen att anmoda regeringen att återkomma med ett lagförslag om att kommunikation ska äga rum även med markägare och eventuella andra sakägare innan ett undersökningstillstånd beviljas.

I reservation 9 tar vi upp behovet av att göra en miljöprövning redan innan undersökningstillstånd beviljas. Varken markägaren eller prospektören är betjänta av att kostsamma och störande undersökningsarbeten genomförs i sådana områden där en miljöprövning sedan visar att gruvverksamhet inte är acceptabel. !!! (Min fetstilmarkering)

Vi anser också att det är viktigt att skyddet för natur- och kulturvärden blir mer likformigt i hela landet än vad det är i dag. Under alla förhållanden måste större hänsyn än i dag tas till konkurrerande intressen såsom till exempel turistnäringen eller jord- och skogsbruket.

Vi vill att riksdagen – utöver att anta regeringens lagförslag – genom ett tillkännagivande ska anmoda regeringen att låta utreda dessa frågor. För tids vinnande yrkar jag inte bifall till denna reservation, men jag står, som sagt, bakom den och övriga reservationer där vi finns med.

Jag vill slutligen nämna att gruvbrytningen också har gett upphov till vissa kringaktiviteter. I Västerbottens inland finns något som kallas Guldriket, bland annat ett mineralmuseum i den lilla byn Varuträsk och en gruvkyrka i Kristineberg. Det är en fantastisk upplevelse att lyssna till sång och musik i gruvkyrkan, så jag kan rekommendera ett besök.

Vidare finns det konsthantverkare som nyttjar material från gruvverksamheten. Vid ett besök i Norsjö kommun häromveckan fick jag ett halssmycke som present. Smycket består av en skiva från en borrhärd med en liten gulddekoration, och det är en av Guldrikets officiella souvenirer. Jag tycker att det är intressant att se att också småföretag kan skapas i gruvverksamhetens spår.

Jag yrkar alltså bifall till reservation 7.

Anf. 140 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Fru talman! Låt mig först inleda med att jag självfallet står bakom alla kristdemokratiska reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 14.

För Kristdemokraterna är två principer bärande för synen på minerallagstiftningen, nämligen äganderätten och förvaltareprincipen.

Bristen på det enskilda ägandet hämmar den svenska samhällsutvecklingen genom att man inte tar till vara enskilda människors vilja att engagera sig och ta ansvar. Rätten till egendom är en mänsklig rättighet som ofta negligeras av Socialdemokraterna. Genom höga skatter, förbud och stopplagar hålls människor fångna i en egendomslöshet som skapar beroende till statens och den politiska maktens godtycke.

Förvaltareprincipen handlar om att vi på bästa sätt ska förvalta vår miljö men också våra naturtillgångar. Därför behövs en minerallag.

Bergshanteringen med brytningen av koppar och järnmalm samt framställningen av metaller är sedan medeltiden kända verksamheter i vårt land. Från 1600-talet har den ekonomiska betydelsen växt för att under förra seklets början bli en av förutsättningarna för Sveriges omvandling från en jordbruks- till en industrination.

Sedan 1757 är minerallagstiftning eller prospektering reglerat i lag. Lagen har genom tiderna ändrats vid ett flertal tillfällen. Den senaste stora ändringen gjordes 1991. Under senare år har frågan om äganderätten till mineraler hamnat i fokus. Nu ska alltså riksdagen anta en ny minerallagstiftning.

Den nya lagstiftningen är bättre än den gamla ur ett äganderättsperspektiv, men Kristdemokraterna tycker inte att den nya lagen är tillräckligt långtgående. Därför krävs en ny utredning och en ny lagstiftning.

Många markägare har upplevt hur den privata äganderätten fått stryka på foten med den nuvarande lagstiftningen. Känslan av att bli kränkt av staten är mycket svår att kvitta. Man delges genom ett rekommenderat brev från staten – Bergsstaten – att någon annan fått laglig rätt att i någon mån disponera den mark som man är lagfaren ägare till. Om det därtill efter några år visar sig att det finns värdefulla mineraler i marken fräntas man äganderätten till dessa.

Den nya minerallagen som är tänkt att träda i kraft den 1 juli i år är avsedd att bättre balansera exploateringsintresset mot enskilda sakägares behov.

Herr talman! Kristdemokraterna vill gå längre än regeringen föreslår för att ytterligare stärka äganderätten. När det gäller handläggning av undersökningstillstånd avslår Kristdemokraterna regeringens förslag i denna del. Förslaget innebär att bergmästaren får avgöra ärendet om beviljande om undersökningstillstånd utan att någon annan sakägare än sökanden får tillfälle att yttra sig. Kristdemokraterna instämmer med Lagrådet, som föreslår att undantaget från reglerna om kommunikationsskyldighet i förvaltningslagen ska utmönstras.

När det gäller villkor i undersökningstillstånd avslår Kristdemokraterna också förslaget första del. Också på denna punkt väljer regeringen att lägga fram ett förslag som missgynnar det enskilda intresset. Uppsala universitet, Riksrevisionen och Länsstyrelsen i Västerbottens län ifrågasätter om tillståndsmyndigheten kan ha rimligt god information om vilka villkor till förmån för enskild rätt som ska föreskrivas om inte markägare och andra berörda först får yttra sig. Kristdemokraterna instämmer i detta ifrågasättande.

När det gäller ersättning av inlösen av fastighet vid utnyttjad bearbetningskoncession finner Kristdemokraterna det märkvärdigt att regeringen inte går på Minerallagsutredningens förslag om att koncessionsinnehavaren årligen ska betala en avgift till fastighetsägaren. Osäkerhet som fastighetsägaren upplever bör ersättas i någon form. Minerallagsutredningen föreslår att avgiften ska vara 1 % av prisbasbeloppet per hektar de fem första åren och därefter 2 %. Kristdemokraterna anser att Minerallagsutredningens förslag är rimligt, bland annat eftersom fastighetens affektionsvärde kan påverkas.

När det gäller mineralersättningen innebär förslaget att koncessionsinnehavaren ska betala en särskild avgift, en så kallad mineralersättning, till staten och till fastighetsägaren inom koncessionsområdet. I förslaget är avgiften satt till 2 % av det beräknade värdet av mängden brutet och uppfordrat koncessionsmineral under året.

Regeringen föreslår att staten ska få en fjärdedel av ersättningen. Kristdemokraterna anser det inte rimligt att införa en ny skatt, mineralskatt. Vi vill också påpeka att koncessionsinnehavaren redan i dag betalar höga avgifter till Bergsstaten, exempelvis för tillstånd. Kristdemokraterna avstyrker regeringens förslag om att införa en extra mineralskatt.

Anf. 141 INGEGERD SAARINEN (mp):

Herr talman! Jag står givetvis bakom alla Miljöpartiets reservationer, men jag nöjer mig med att yrka bifall till reservation 2.

Gruvhantering är en viktig näring, utan tvekan. Men ändå måste hållbar utveckling vara utgångspunkten för den svenska mineralpolitiken. Brytning, bearbetning och avfallshantering innebär en miljöbelastning som inte är ringa. Dessutom krävs mycket energi för att anrika och bearbeta malm. Därför tycker jag att det skulle vara bättre om vi inte hade en särskild minerallag utan att miljöbalken fick täcka det här området i stället.

Miljöbalkens bestämmelser skulle råda, och miljödomstolen skulle vara första beslutsinstans.

Ett annat alternativ är en väsentligt krympt minerallag som enbart reglerar sådana aspekter som uppenbarligen inte regleras av annan lagstiftning. Självklart ska försiktighetsprincipen vara grundläggande även i det fallet. Därför föreslår jag en översyn av regelverket på mineralområdet i syfte att anpassa innehållet till en övergripande politik för en hållbar utveckling på mineralområdet och inordning av bestämmelserna i miljöbalken.

För den mineralproduktion som är önskvärd tycker jag att det är viktigt att gå markägarna till mötes när det gäller inflytande över arbetet och även när det gäller ekonomisk ersättning. De är mycket viktiga för att stimulera markägarnas intresse, samverkan och deltagande i processen.

Det är bra att länsstyrelsen har en kommunikation i processen med markägarna, men jag anser att bergmästaren även borde ha en sådan kommunikation i ett tidigare skede än vad som föreslås i propositionen. Jag tycker dessutom att yttranderätten för markägare inte ska begränsas till sakägarna som har mark, utan den ska även kunna gälla människor som normalt använder området för jakt, fiske eller svamplockning, alltså närboende. Det kan vara så pass viktigt för deras livsbetingelser och deras livsmiljö att de bör ha möjlighet att få yttra sig. Konsekvenserna av prospektering och bearbetning kan vara väldigt stora, så jag tycker också att kommunens roll i beslutfattandet måste stärkas. Jag föreslår därför att kommunen faktiskt har veto i den här frågan, alltså ett kommunalt veto. Det är klart att de flesta kommuner, åtminstone i de trakter jag kommer ifrån, inte skulle utnyttja sitt veto. De flesta kommuner är väldigt glada om det kommer gruvbrytning och arbetstillfällen. Därför ser jag inte det här som någon fara för svensk gruvbrytning, utan jag tror att de allra flesta ansökningar kommer att hanteras utan att kommuner sätter sig emot det. Men skulle kommunen göra det finns det säkert mycket starka skäl bakom det, och då bör man respektera det.

När det gäller arbetsplan tycker jag att tidsgränsen på tre veckor för fastighetsägares och andra sakägares invändningar är för kort. Man kan ju anta att fastighetsägare och andra är ovana vid att läsa sådana här papper och ta ställning till sådana här svåra saker. De kan vara tvungna att vända sig till utomstående för att få hjälp med att ge yttranden och överklaga. Särskilt om det här infaller till exempel under jul- eller nyårshelgen eller under sommarledigheter kan det vara väldigt svårt att få någon utomstående att ställa upp för att hjälpa till med sådana här svåra saker. Jag föreslår alltså att det ska vara en tidsgräns på fyra veckor i stället och att det inte gäller normala semestertider när det är svårt att få tag i folk, det vill säga jul, nyår och någon sommarmånad.

Anf. 142 BERIT HÖGMAN (s):

Herr talman! När vi i dag debatterar regeringens proposition om ändringar i minerallagen gör vi det mot bakgrunden att Sverige är en levande gruvnation i Europa, och det tänker vi också fortsättningsvis vara. Jag börjar med att yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Det finns främst tre skäl till att reformera minerallagen och därmed främja gruvnäringen. Ett är att världens behov av mineraler och metaller ökar. Sveriges geologiska förutsättningar är goda för en fortsatt gruvnäring under överskådlig tid. Trots dokumenterad gruvhantering sedan 1300-talet finns det ännu mycket att finna och bryta, inte minst tack vare nya undersökningsmetoder och nya sätt att bryta.

Gruvnäringen ger arbetstillfällen främst i icke befolkningstäta områden och, framför allt, jobben kan inte flytta utomlands. Det kräver att vi har fasta och långsiktiga spelregler som ger såväl företag som markägare och samhällsintressen förutsättningar att samverka på ett bra sätt.

I dag arbetar 4 200 personer i vår svenska gruvnäring. Uppemot ett 50-tal företag är verksamma som prospektörer eller ägare av öppna gruvor. Utöver det kan vi räkna med sex kringarbetstillfällen på varje gruvanställd vilket innebär en total sysselsättningseffekt på 25 000 personer.

Som Yvonne tidigare nämnde är nya gruvor på gång att öppnas i Västerbotten. Ett nytt undersökningstillstånd har till och med givits i den värmäländska delen av Bergslagen. Detta ger och kan ge oerhört värdefulla arbetstillfällen i trakter med hög arbetslöshet och naturligtvis inkomster till staten. Till detta har vi en liten men oerhört effektiv myndighet i Bergsstaten, med sina åtta anställda.

Minerallagen är en exploateringslag. Det innebär inte att miljöhänsyn saknas. Vi ska också komma ihåg att 98 % av den svenska berggrunden utgörs av mineral som tillhör markägaren och därmed inte omfattas av minerallagen.

Gruvnäringens intressenter, markägaren, staten och prospektören och dess olika intressen har genom alla tider varit föremål för diskussion, inte bara i vårt land utan i alla länder med gruvnäring. Till skillnad från i många andra länder har malm i Sverige aldrig förklarats utgöra statlig egendom. Vi har alltså haft en liberal lagstiftning på området.

Den nu föreslagna ändringen i lagen, som innebär att markägaren får en ersättning, ser vi som fullt rimlig. Att däremot, som bland annat Moderaterna föreslår, se hur äganderätten ytterligare kan förstärkas ser vi inte som möjligt med tanke på att gruvnäringen behöver just stabila långsiktiga spelregler och att gruvnäringen är av starkt samhälleligt intresse.

Ett starkare markägarinflytande skulle med all sannolikhet förhindra en utveckling av gruvnäringen. Jag undrar om de tre borgerliga partierna är beredda att ta konsekvensen av det. Har Yvonne Ångström och Ulla Löfgren diskuterat detta med gruvnäring och kommunledning i sin närmaste omgivning i Norrbotten och Västerbotten?

Är det så att ni framgångsrikt på hemmaplan kan hävda den politik ni hävdar i kammaren i dag? Själv är jag oerhört tveksam till det.

Vi ska komma ihåg att gruvföretagen redan har haft invändningar mot det nya förslaget till mineralersättning i propositionen, inte minst av konkurrensskäl. När nu mineralersättning återinförs är det för att finna en ännu bredare acceptans för gruvnäringen. Det är ett tidsenligt förslag, och det ska ses som ett resultat av en debatt som har förts under flera år.

Vi socialdemokrater är övertygade om att regeringen, i dialog med näringen, finner en bra metod för beräkning av ersättningen. Vi välkomnar också att 25 % av ersättningen går tillbaka till staten för forskningsändamål. Det gynnar näringen och samhället i sin helhet.

I propositionen föreslås också ändringar när det gäller hur ett prospekteringsärende ska kommuniceras. Bergmästaren blir skyldig att underrätta sakägare om inkomna ansökningar. Det kommer att öka posthanteringen avsevärt hos Bergsstaten men är av godo för den fortsatta hanteringen av ärendena. Med tanke på att det i snitt krävs undersökning av 7 300 fastigheter innan en gruva kan öppnas säger det sig självt att hanteringen med ökat markägar- och sakägarinflytande, såsom föreslås från m, fp och kd, skulle innebära en kraftig försämring av prospekteringsviljan, en väsentligt ökad byråkrati och en kraftigt fördröjd process från begäran till verkställighet. Jag är förvånad över den kärlek som de borgerliga partierna, Centern undantaget, visar för ökad byråkrati och långbänksärenden. Det är ju fenomen som ni annars så gärna kritiserar.

Jag vill också understryka att det inte finns någonting som hindrar vare sig företag eller bergmästaren att kommunicera med markägare redan på ett tidigt stadium. Det är tvärtom ett intresse hos företagen att ha goda relationer med markägare.

Med tanke på att det krävs sex myndighetsprövningar innan en gruva får öppnas är det svårt att se vinsten i att ytterligare försvåra denna redan rätt komplicerade och kostsamma process. Därtill ska läggas den förstärkning som görs i lagen som behandlas i miljö- och jordbruksutskottet angående implementeringen av Århuskonventionen som ger miljöorganisationer möjlighet att, under vissa förutsättningar, överklaga beslut om bearbetningskoncession.

Skyddet stärks för bland annat särskilt skyddsvärda natur- och kulturmiljöer genom att bergmästaren ska kunna meddela de villkor som behövs till skydd för allmänna intressen eller enskild rätt i alla undersökningstillstånd och inte bara undersökningstillstånd som avser olja, gas och diamant, som det tidigare har varit.

Vi socialdemokrater konstaterar att förslagen till ändringar i minerallagen på ett bra sätt hanterar avvägningen mellan enskilda intressen och näringsintressen, mellan miljöintresset och exploateringsintresset. Miljöbalken och minerallagen löper parallellt. Länsstyrelsernas roll och möjlighet att yttra sig kommer att stärka intressen som primärt inte ligger hos företagen.

Med tanke på det jag tidigare sagt, att det rör sig om 1,8 % av landets bergtäkter, förefaller det för oss svårt att tala om att gruvnäringen skulle konkurrera ut eller hota turismnäring eller annan markanvändning. Det torde finnas goda möjligheter till det på resterande del av landets yta.

Herr talman! Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 143 ULLA LÖFGREN (m) replik:

Herr talman! Berit Högman tar då i. Våra förslag om att utreda äganderätten ytterligare och stärka fastighetsägarnas roll skulle kraftigt försämrade möjligheterna till prospektering och förhindra utvecklingen av gruvbrytningen inom Sverige, säger hon. Jag tror att det är att överdriva.

Äganderätsfrågorna är av stor principiell betydelse. Därför tycker vi att de borde utredas inom ramen för den grundläggande fastighetsrättsliga lagstiftningen. Det är direkt otillfredsställande att regeringen och Socialdemokraterna tycker att äganderätten är av underordnad betydelse när det gäller gruvbrytning. Vi är mycket angelägna om att vi fortfarande ska ha bra villkor för prospekterare och gruvföretag i Sverige, men vi är också väldigt angelägna om att slå vakt om äganderätten som har en grundlagsfäst ställning i Sverige.

Anf. 144 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Det förvånar mig inte, för det är klassisk högerpolitik att värna äganderätten och att ägandet i sig ska ge makten över samhället. Men i det här fallet klargör vi tydligt att det handlar om en exploateringslag där samhällsintresset så att säga står över. Regeringen tar inte ställning till äganderätten i vertikal riktning i sin proposition. Förslagen är hela tiden en avvägning i förhållande till äganderätten.

Besök gruvnäringen! Besök Bergsstaten och se! Alla där är självklart överens om att ytterligare hinder skulle begränsa prospekteringsviljan. Det är alldeles tydligt när man talar med dem.

Anf. 145 ULLA LÖFGREN (m) replik:

Herr talman! Det behöver ju inte betyda ytterligare hinder. Många av de förslag som vi lägger fram innebär inte några hinder. De handlar bara om att markera en större rätt. Eftersom det här är en exploateringslag och den inte

behandlar äganderätten undrar jag om Socialdemokraterna är villiga att tillsätta en utredning som utreder äganderätten.

Anf. 146 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Nej, i dagsläget är vi inte det, utan den får hanteras i en annan ordning. Det är ingenting som vi tagit ställning till. Argumenten är tydliga när det gäller minerallagen. Den är en exploateringslag. Det handlar om en för Sverige viktig näring och möjligheten att stå sig som en ledande nation i Europa. Ytterligare hinder och krångel ser vi inte som en tillgång. De förslagen får ni stå för själva.

Anf. 147 YVONNE ÅNGSTRÖM (fp) replik:

Herr talman! Berit Högman frågar om jag kan föra samma politik på hemmaplan som här. Ja, i alla fall har jag hittills inte mött något motstånd. Men det är ju så att den politik som vi för i riksdagen inte bara gäller hemmaplan utan hela Sverige. Bland annat i stora delar av södra Sverige har det här orsakat mycket stora problem. Därför tycker jag, precis som Ulla Löfgren och Kristdemokraterna, att det finns skäl att göra en utredning.

När det sedan gäller till exempel turistiska intressen kan gruvbrytningen i vissa fall utgöra en svårighet, och därför tycker jag att det finns skäl att åtminstone ha möjlighet att se över de frågorna.

Anf. 148 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Gruvföretagen har själva ett intresse här. Även jag vet att det hänt saker i södra Sverige som inte borde ha hänt, vilket gruvföretagen också tagit lärdom av. Här finns en sorts självsanering som innebär att utöver det som sägs i lagstiftningen får man på vissa områden inte ägna sig åt gruvprospektering; då finns också en tydlig ovilja. Det sker heller ingen prospektering.

Men i de trakter som du och jag, åtminstone känslomässigt, företräder är gruvnäringen oerhört välkommen hos både befolkning och markägare eftersom den bidrar till det som jag inledde med att säga, nämligen till fler jobb i ett område som annars har väldigt hög arbetslöshet. Det är nog så viktigt.

Anf. 149 YVONNE ÅNGSTRÖM (fp) replik:

Herr talman! Det håller jag helt med om, och jag har också tagit upp just detta med ökad sysselsättning. Jag kan dock fortfarande inte se något hinder för att utreda äganderätten.

Anf. 150 MIKAEL OSCARSSON (kd) replik:

Herr talman! I det här betänkandet presenteras från regeringens sida ändringar i minerallagen, och vi tycker att på många punkter är det steg i rätt riktning. Samtidigt har vi pekat på en rad områden där vi anser att förbättringar kan ske och där vi kräver en utredning.

Jag vill passa på att ställa en konkret fråga. Den gäller tillsynsfrågorna beträffande gamla gruvhål. Det är något som väcker stor oro på många ställen i vårt land. Vad jag kan läsa mig till föreslår inte regeringen någon lösning på det problemet. Vi tycker att det är ganska uppseendeväckande att regeringen endast konstaterar att ytterligare överväganden krävs när det gäller tillsynsfrågorna avseende gamla gruvhål. Flera remissinstanser, till exempel Bergsstaten, Kammarrätten i Sundsvall och Naturvårdsverket, påpekar att det i dag saknas tydliga regler och att frågan kräver en snar lösning.

Min fråga till Berit Högman är därför: Hur tänker ni lösa detta?

Anf. 151 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Jag delar uppfattningen att det är olyckligt att det inte finns en tydlighet i detta ansvar, för enskilda människor har farit illa. Det är också därför som vi från utskottsmajoritetens sida tydligt säger att vi förväntar oss att det kommer ett förslag till lösning och att *en* myndighet ska ha ansvaret så att frågan inte bollas mellan kommun, länsstyrelse och eventuellt Bergsstaten och så vidare. Där tycker jag att vi från utskottsmajoritetens sida är tydliga.

Jag förväntar mig att det kommer ett förslag till lösning i samband med ett förslag senare i vår som handlar om vad polisen ska göra och inte göra.

Anf. 152 MIKAEL OSCARSSON (kd) replik:

Herr talman! Tack för det beskedet. Det hade dock varit bättre om vi kunnat göra ett tillkännagivande från utskottet och på det viset visat vår enighet och tryckt på regeringen så att vi inte bara hade behövt hoppas att det ska ske. Den möjlighet som utskottet skulle ha haft hade inneburit att vi gjort en riktig påtryckning för att få en

snar lösning på detta mångåriga problem. Det här har det talats om under mycket lång tid, men ingen lösning har presenterats.

Anf. 153 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Eftersom regeringen är väldigt medveten om den här frågan är ett tillkännagivande överflödigt. Det är skälet till att det inte finns ett tillkännagivande från utskottsmajoriteten.

Anf. 154 LENNART BEIJER (v):

Herr talman! Vi har delat upp debatten lite grann mellan oss i dag och det riktiga anförandet kommer från Lennart Gustavsson. Jag ska göra en kort historisk tillbakablick. Den gör jag lite grann med anledning av att vi i betänkandet behandlar en fp–kd-motion som tar upp situationen för fortsatt järnmalmsbrytning i Kiruna, vilket förutsätter flyttning av stadshus, Kiruna kyrka, bostäder, vägar och järnvägar. Vi vet att invånarna i Kiruna – och även i förekommande fall i Gällivare – inser det viktiga med att de åtgärderna vidtas.

I det sammanhanget tänker jag genast på Horno. De som kommer ihåg debatten minns att det var den i Sveriges riksdag mest välkända byn i Tyskland 2001/02. Då diskuterade vi huruvida Vattenfall skulle få fortsätta med de gamla planerna på brunkolsbrytning som innebar att byar på vägen måste flyttas. I avtalet ingick att byar som flyttades också måste återupprättas. Byborna skulle få nya moderna bostäder och det ena med det andra.

I Sverige och i Sveriges riksdag blev det väldigt fart på ett antal ledamöter. Det gjordes resor, det gjordes uttalanden i tv och tidningar, det var mer eller mindre fråga om att ha upprop för att rädda byn Horno. Och man lyckades verkligen misskreditera Vattenfall och även den illasinnade regeringen, som indirekt utplånade det sorbiska folket i Horno.

Det gjordes uttalanden som finns nedtecknade. Kd sade: ”Vattenfall står nu inför att utplåna en liten kulturellt mycket värdefull sorbisk by.” Folkpartiet tog i lite mer: ”Statliga Vattenfall står nu inför en utplåning av en liten, kulturellt mycket värdefull sorbisk by. Om byn utplånas bryter inte Vattenfall mot någon tysk lag ... men väl mot varenda moralisk regel som jag känner till. Det kanske inte var Norge som var den sista Sovjetstaten. Det kanske var ett annat land. Riv därför upp beslutet om att statliga Vattenfall skövlar i östra Tyskland!”

Herr talman! Det är viktigt att det vi säger ena året också stämmer något år senare. Jag kan naturligtvis tänka mig att den sorbiska minoriteten är något mer utsatt och känslig än den befolkning som bor i Kiruna och Gällivare, men jag skulle tro att de har samma situation när de måste flytta. Därför tycker jag att det vore bra för historien framdeles om representanter för de partier som då var så väldigt aktiva i den här frågan – jag tänker naturligtvis på kd, fp och även mp – i dag kunde säga att de starka ord som de då använde kanske inte riktigt var de lämpligaste. Det är något som sker i Tyskland därför att man behöver brunkol. Det sker också i Kiruna och Gällivare ifall vi ska fortsätta med järnmalmsbrytningen.

Det vore bra för historien om vi fick de tillrättaläggandena.

Anf. 155 YVONNE ÅNGSTRÖM (fp) replik:

Herr talman! För ordningens skull ska jag göra en mycket kort replik. Det är så att motionen inte är undertecknad av Folkpartiet och Kristdemokraterna, utan av Centern och Kristdemokraterna. Jag fritar mig från allt ansvar. Det var inte jag som gjorde det debattinlägg som var för några år sedan, och vi har framför allt inte motionerat. Det kan vara bra att komma ihåg.

Anf. 156 LENNART BEIJER (v) replik:

Herr talman! Det gör saken lite bättre. Då är det Centern som i stället ska svara för sig när det gäller motionen. Men det är inget fel på motionen. Den tar upp situationen i Kiruna. Det som egentligen är problemet från min sida är att man hade så dräpande kritik för två år sedan. Då var Folkpartiet inte det snällaste. Men det är bra om Yvonne Ångström nu tycker att mineralpolitiken är på rätt köl igen i Folkpartiet.

Anf. 157 YVONNE ÅNGSTRÖM (fp) replik:

Herr talman! I varje fall är den på väg åt ett bättre håll med de tillägg som vi har föreslagit.

Anf. 158 HÅKAN LARSSON (c):

Herr talman! Det betänkande vi diskuterar i dag om ändringar i minerallagen är ett viktigt betänkande. Efter många års utredande får vi äntligen gå till beslut och ta ställning till ett förslag som innebär bättre balans mellan olika intressen. Det gäller gruvnäringen å ena sidan och markägare och andra sakägare å andra sidan.

Att den nya lagen innebär ett stort steg i rätt riktning verkar de allra flesta vara överens om. Det har vi hört här nu i dag. Det är ändringar som stärker markägarnas ställning. Det är en viktig förbättring. Det är bakgrunden till att vi från Centerpartiets sida har valt att stödja förslaget i betänkandet. Vi vill ha ett beslut nu så att vi får en modern lagstiftning som kan fungera på ett bra sätt och som är anpassad till dagens situation.

Minerallagen är viktig eftersom det är ett allmänintresse att mineraler av olika sorter kan tas till vara. Malm- och mineralutvinning skapar många arbetstillfällen i Sverige. Det har vi hört här. Det är kanske till och med uppemot 25 000 personer, som Berit Högman sade. Sverige är en gammal gruvnation. Det finns förutsättningar för gruvnäringen att expandera och utvecklas också i framtiden.

Det positiva är att det sker inte minst i delar av landet där jobben har ett särskilt stort värde i glesbebyggda områden där det är ont om sysselsättning i övrigt. Vi hörde både Yvonne Ångström och flera andra här nämna detta tidigare. Det är hundratals nya jobb som gör att glesbebyggda kommuner får ny framtidstro. Det är väldigt viktigt.

Det är av stor betydelse att vi nu kommer till beslut och får goda ramvillkor för näringen på 2000-talet. Genom de föreslagna ändringarna av minerallagen får markägaren starkare ställning. Informationen förbättras till sakägaren när en ansökan om undersökningstillstånd har gjorts och när ett sådant tillstånd upphör.

Det är också bra att bergmästaren får bättre möjligheter att neka oseriösa intressenter tillstånd. Det understryks också att alla undersökningsarbeten ska utföras så att minsta skada vållas på natur- och kulturmiljö. Man kan självfallet diskutera om inte bara länsstyrelserna utan även markägarna ska få rätt att yttra sig redan över ansökningar om undersökningstillstånd. Men det är en del praktiska problem som uppstår.

Vi får nu också en lagstiftning som innebär att enskilda sakägare alltid ska underrättas om ansökningar om undersökningstillstånd, och markägare och andra som berörs har rätt att överklaga bergmästarens beslut. I samband med att en arbetsplan redovisas får markägaren och andra sakägare möjlighet att framföra sina synpunkter. Det är i varje fall ett steg framåt.

Den viktigaste förbättringen är emellertid att markägarna får del av de värden som gruvverksamheten ger genom att en mineralersättning införs för nya bearbetningskoncessioner. Jag är övertygad om att mineralersättningen kommer att medverka till att öka markägarnas intresse och medverka till att utveckla näringen. Det ligger i såväl markägarnas, i gruvnäringens som i samhällets intresse.

Som framgår av betänkandet tar inte utskottsmajoriteten i det här sammanhanget ställning till den grundlagsmässiga frågan om hur långt markägarnas äganderätt sträcker sig. Det är sedan gammalt viss oklarhet om detta i Sverige. Vi hoppas att vi i framtiden kan skingra de dimmorna. Det är viktigt att det klaras ut. Det är därför det står i betänkandet att detta ska hanteras i särskild ordning. Vi har nyligen tillsatt en grundlagsutredning där även äganderätten förmodligen kommer att diskuteras.

Sammanfattningsvis vill jag understryka att de förändringar i minerallagen som vi behandlar i dag är viktiga steg i rätt riktning. Sverige behöver en hållbar och modern minerallagstiftning. Genom dagens beslut tar vi ett viktigt steg framåt.

Anf. 159 LENNART GUSTAVSSON (v):

Herr talman! Minerallagen är i första hand ett näringspolitiskt instrument. Det är något som också sägs i propositionen. Därför är det viktigt att slå fast att det är ett angeläget allmänintresse. Det sagt om detta. Yvonne Ångström sade tidigare att det kanske inte är en tillfällighet att hälften av talarna i debatten kommer från Västerbotten. Det är ett län där gruv- och mineralnäringen har en mycket stor betydelse. Jag är också glad att få notera att hälften av debattörerna är kvinnor. Så ser det inte ut i gruv- och mineralnäringen generellt, det kan jag lova.

På regeringens hemsida kan man läsa att: Målet med gruv- och mineralpolitiken är att se till att landets mineralresurser utvinns med hänsyn till en långsiktig balanserad utveckling och så att fler sysselsättningstillfällen skapas. Jag delar i stort den målsättningen och menar att vi ska ha ett regelverk som ur en mängd aspekter möjliggör att vi nyttjar den naturtillgång som förekomsten av malm och mineral utgör. Sedan får jag som norrlänning och inlandsbo med viss tacksamhet konstatera att malmproduktion inte låter sig flyttas vare sig till Stockholm eller till låglöneländer. Jag menar också att det nu liggande förslaget till förändringar är väl balanserat och ger möjlighet till utveckling. Jag vill ha utveckling av gruvnäringen. Jag ska ge ett antal exempel på möjligheterna men också visa på ett antal utmaningar.

Den så kallade Inlandsdelegationen sade en del saker om gruvindustrin och att den i inlandet kan ha en avsevärd tillväxtkraft. Delegationen konstaterade bland annat att gruvnäringen i Västerbotten och Norrbotten står för mycket stora delar av EU:s malmutvinning. Den står för 94 % av järnmalmen, hälften av silvret och en tredjedel av guld, koppar och zink. Exportvärdet är ca 70 miljarder kronor per år.

Skelleftefältet och Lycksele guldlinje anses vara en av världens mest intressanta malmområden. Enligt SGU, Statens geologiska undersökningar, indikerar prospektering under senare år att hela området från Bergslagen till Kiruna är geologiskt mycket intressant.

Herr talman! Jag fortsätter att titta lite grann på vad man säger från Inlandsdelegationen. Man talar om gruvnäringen som en sektor med stor potential för tillväxt och ekonomisk utveckling. Gruvindustrin bedöms på

lång sikt ha avsevärd tillväxtkraft. Det medför kraftiga så kallade spin-off-effekter i form av teknikutveckling inom området som exempelvis IT, bildöverföring, finmekanik, reglerteknik samt företagsavknoppningar och uppsving för service-, entreprenad- och underleverantörsföretag.

De företagen är många gånger mer intressanta än själva brytningsverksamheten. Men de är beroende av gruvverksamheten som motor. Områden som kan sammanfattas under begreppet miljöteknik är starkt kopplade till gruv- och mineralverksamheten. Jag vet ganska konkret utifrån mina egna erfarenheter vilka möjligheter som finns inom det området. Det gäller inte minst utifrån ett allt intensivare Barentssamarbete.

Enligt översiktliga och försiktiga beräkningar från SGU:s mineralinformationskontor finns i inlandet brytvärd malm för ca 800 miljarder kronor. Det är ca 250 miljarder för Guldlinje- och Skelleftefälten och resterande del huvudsakligen i Norrbotten. Om man talar om en femtioårig brytning skulle det motsvara 8 000–10 000 årsarbeten.

Herr talman! Om man nu ser att gruvindustrin kan tillföra samhället positiva värden får man konstatera att Sverige förutom de geologiska förutsättningarna har ett antal andra goda förutsättningar som också nämnts inom branschen. Det är en bransch som i alla stycken nu är global.

Vad man säger är bland annat att vi i Sverige kan erbjuda kompetent, kunnig arbetskraft. Vi kan erbjuda en god infrastruktur. Vi kan inte minst uppvisa ett stabilt politiskt system. Vi kan också erbjuda stora arkiv med för branschen viktiga data.

I söndagens Dagens Nyheter kunde man läsa vad James Searle, som är chef för det australiensiska företaget Dragon Mining, säger om Sverige. Så här står det i artikeln: "De geologiska förutsättningarna i Sverige är bättre än i Afrika eller någon annanstans i världen. Och dessutom är det ett mycket säkrare land. Jag möter hellre en obehärdad svensk byråkrat än en barnunge med ett AK 47-gevär i handen."

I den australiensiska tidningsartikel som DN relaterar till berättas att Sverige är ett attraktivt land för gruvföretag och att fördomarna om Krängel-Sverige inte alls stämmer.

Herr talman! Låt mig avslutningsvis visa på ett antal utmaningar som vi har för att långsiktigt och hållbart kunna nyttja naturtillgångar i form av malm.

Först och främst ska vi hitta former för risk- och ägarkapital. Titta gärna på den finska modellen!

Vi ska säkra tillgången på kompetent arbetskraft. Förstärk samarbetet och samverkan mellan näringen och forskning och utveckling! Här kan kanske förslagen i vårt betänkande rörande frågan om att avsätta en del av mineralerätningen till forskning och utveckling bidra.

Vi ska hitta former där olika markintressen kan samordnas. Här gäller det bland annat frågor om olika riksintressens förhållande till varandra.

En annan punkt är att bättre kunna ta till vara de så kallade spin-off-effekter som jag nämnde och som gruvnäringen faktiskt genererar.

Jag skulle kunna göra listan lång på utmaningar och möjligheter som vi har.

Låt mig bara avsluta med att peka på den stora möjlighet vi har att göra svensk gruvindustri till en industri som är världsledande när det gäller miljöhänsyn.

Sammantaget finns det en hel del att göra för en fortsatt positiv utveckling av svensk gruvnäring. Men i och med de förändringar som nu görs i lagstiftningen menar jag att en hel del faller på plats.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 160 GUNNAR NORDMARK (fp):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 3 i betänkandet, även om jag givetvis, som övriga folkpartister här i lokalen, står bakom Folkpartiets samtliga reservationer.

Här har sagts mycket gott om gruvnäringen och mycket gott om den nya minerallagen. Jag tror att det har att göra med vad en del har påpekat här, det vill säga att många kommer från samma län. Där är inte det här något problem. Där finns inte de konflikter mellan å ena sidan äganderätten, å andra sidan gruvnäringen som man kan uppleva på andra håll i landet.

Jag tror inte att det är en händelse, som det också påpekas i reservationen, att bland andra Lunds universitet och regionstyrelsen för Skåne har påpekat äganderättens ställning i förhållande till den minerallagstiftning som finns. På Österlen har det funnits omfattande problem när det gäller prospektering. Människor har upplevt att de har fått sin äganderätt och sin förfoganderätt över den egna marken kränkt.

I den här salen i dag är det ett 30-tal personer som deltar i eller lyssnar på en debatt om minerallagstiftningen. Min tanke går tillbaka sju år. Då befann jag mig i en liknande sal i Tingsryd, där 350 personer kom för att lyssna på och aktivt delta i en debatt om minerallagstiftningen och äganderätten. Jag kan avslöja att de inte var helt nöjda med hur lagstiftningen var utformad.

På Gotland finns det ett par ängen som ägdes av Svenska kyrkan och som man hade avsatt därför att man ville bevara denna naturmiljö. För ett år sedan blev man tvungen att släppa till dessa för prospektering. Det är alltså i södra Sverige som vi har konflikterna mellan å ena sidan äganderätten, å andra sidan minerallagstiftningen. Jag tycker att det vore bra om man på det sätt som har föreslagits i reservationen fick möjlighet att ytterligare utreda äganderättsfrågorna. Det är bra om vi slipper konflikter om en viktig näring, men det är också bra om vi

ser till att vi på de områden som vi har behandlat här har en acceptans. Det gäller dels minerallagstiftningen, dels att man ska kunna känna sig trygg med sin egen äganderätt och förfogandet över det som man själv äger.

Anf. 161 LENNART GUSTAVSSON (v) replik:

Herr talman! Vi kan vara överens om en sak: De misshälligheter som uppstod bland annat i trakten runt Tingsryd vid prospekteringen är icke acceptabla. Jag är den förste att säga det.

Där kan man snacka om att företagsamheten själv kan så *bad will* när man egentligen skulle behöva så goodwill. Här har näringen ett oerhört stort ansvar för att kommunicera både med markägare och med andra för att på olika sätt visa att man tar hänsyn till dem.

Jag har en konkret fråga, som jag tycker är intressant: Vilket är viktigast – äganderätten eller det angelägna allmänintresset?

Anf. 162 GUNNAR NORDMARK (fp) replik:

Herr talman! Ett av skälen till att vi tillsätter en utredning är att vi vill försöka väga samman intressena på ett bättre sätt än vad man gör i dag och på ett bättre sätt än i det som vi kommer att fatta beslut om nu.

Äganderätten i sig, som rör förfogandet över min egen egendom, är en drivkraft också för att skapa välstånd. Den är självfallet viktig, på samma sätt som allmänna intressen är det. Då tycker vi att det är viktigt att vi gör en genomgång av hur vi på ett bättre sätt än i dag kan balansera äganderätt mot den minerallagstiftning som vi har.

Anf. 163 LENNART GUSTAVSSON (v) replik:

Herr talman! I mitt anförande inledde jag med att säga att minerallagen i första hand är ett näringspolitiskt instrument. Det tror jag att vi kan vara överens om.

Det är intressant om man från borgerligheten talar om att det viktiga är att utreda förhållandet. Jag vill veta var borgerligheten står. Är äganderätten viktigare än det angelägna allmänna intresset när det gäller att skapa goda förutsättningar i Sverige för att utveckla svensk gruvindustri?

Anf. 164 GUNNAR NORDMARK (fp) replik:

Herr talman! Jag menar att även äganderätten är en viktig näringspolitisk faktor. Det är viktigt för människor som på olika sätt bedriver näringar i de områden som jag har talat om att de känner att deras äganderätt på något sätt är värnad. Där är balansen i dag inte tillräckligt bra.

Föredrogs näringsutskottets betänkande 2004/05:NU8

Ändringar i minerallagen (prop. 2004/05:40).

Överläggningen var härmed avslutad. (Beslut fattades under 20 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.48 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

NU8 Ändringar i minerallagen

Punkt 1 (Minerallagens inriktning och omfattning)

1. utskottet

2. res. 2 (mp)

Votering:

221 för utskottet

14 för res. 2

67 avstod

47 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 128 s, 7 m, 33 fp, 11 kd, 24 v, 17 c, 1 -

För res. 2: 14 mp

Avstod: 40 m, 10 fp, 17 kd

Frånvarande: 16 s, 8 m, 5 fp, 5 kd, 5 v, 5 c, 3 mp

Lars Lindblad (m) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Punkt 2 (Synen på äganderätten i samband med minerallagen)

1. utskottet
2. res. 3 (m, fp, kd)
Votering:
170 för utskottet
119 för res. 3
13 avstod
47 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 128 s, 24 v, 16 c, 1 mp, 1 -
För res. 3: 47 m, 43 fp, 28 kd, 1 c
Avstod: 13 mp
Frånvarande: 16 s, 8 m, 5 fp, 5 kd, 5 v, 5 c, 3 mp

Punkt 5 (Undersökningstillstånd: handläggningen av ansökningar)

1. utskottet
2. res. 7 (m, fp, kd)
Votering:
170 för utskottet
118 för res. 7
14 avstod
47 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 128 s, 24 v, 17 c, 1 -
För res. 7: 47 m, 43 fp, 28 kd
Avstod: 14 mp
Frånvarande: 16 s, 8 m, 5 fp, 5 kd, 5 v, 5 c, 3 mp

Punkt 9 (Bearbetningskoncession: mineralersättning)

1. utskottet
2. res. 14 (m, fp, kd)
Votering:
169 för utskottet
118 för res. 14
15 avstod
47 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 128 s, 24 v, 16 c, 1 -
För res. 14: 47 m, 43 fp, 28 kd
Avstod: 1 c, 14 mp
Frånvarande: 16 s, 8 m, 5 fp, 5 kd, 5 v, 5 c, 3 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.